

Zsávolya Zoltán

Menetrajz

Krisztus is az Isten háta mögött - - -
apró faluban a pléh-, csiricsaré
tarkaságig felvirágzó lemez lesz;
a kúszóbab kengyelfutói beérik,
állva, sőt, alva lebírják; zöld idő-
ablak a gazban; rekettye, kútágas,
majd a rét kezdődik; Szabó Tomi
volt fuvaros teherkocsija évtizedes
léptékben dekkol, a leeresztett gumi
talajig olvad, légbe hussan a szufla...

De bármely, úgymond, dimenzióváltás
megítélője nagyhangú társiasság,
s az érvényzóna alakulhat akként,
hogy extrém esetben csomó jégkockát
ereszt ki magából, majd megsoroz
vele. Ra-ta-ta-ta hangzik a bádagon...
És csörög, peng az olvadékony ezüstpéncz,
fizetéskor meg nincsen semmi már
a kézben, mely bosszús marokba görbül.
Hervadó gesztus: elárulja magát.

A bölcsész visszacsök', tetszhalott kesztyű
bénult öt ujja. Az Enciklopédiát
más írja meg. *Az ember testleg*. Tőle
egyensúlyosabb jöhetne pedig:
A testi ember. Ami értekező alapvetés
vagy alapvonal lenne, amint hívhatják -:
mértéktartás, patikamérlegen kiadagolt
fénylés, szellős, tágas és úrhideg,
de ezért tele félelemmel, gonddal.
Összes heroldját szökteti a hordágy.

ZSÁVOLYA ZOLTÁN (1968) költő, író, kritikus, a *Szépirodalmi Figyelő* című folyóirat szerkesztője.

Mennek szét – Nyócker, kőbányák felé...
Ahány ájulatfelfekvő, épp annyi
hajszol benne lefogott szaladgálást
elágazó ösvény fordulatpontján,
ismeretlen alakzatok szedált
körvonala közé. Zacskóba bukva
orral bele; színes, ködös szintézis
tákolta pillanatnyi szerkesztmény
méltatlan torló zenitjére jutva...
(Mondhatni tehát: kiszabódik így.)

Tempó és tanulság

*Stroboszkóp fényinél... Ha diszkómélyek
helyett odaíti „erkölcstörvény” lebeg
sugárzásban? ha nézet villámfényként,
mint akadozó pászma bujdokol
szemed előtt – félhomályossá veri fel
a teljes sötétség előntő krémjét –,
az mindenképp fölényt jelent-e mindig:
Beszorulva nyugdíj és vég közé
a test halála az okostojás.*

Hisz nem csak akkor! *Teljesen* helyt nem áll
tehát a mondás. Hűvös szentencia,
de a ridegség ellen fordul épp;
figuráját ovális nyakmedál
jelölte irányba fordítja, kedves mosolygás
alakzatába; kontúrt öltve rá.

Szótett ez: korlátolt, győzést arat
mégis a Búcsú felett, mert eltéríti
az előjátszó ötlet bús szigorát;
a zordságot, mely pusztulást derengtet.
Mert az „elmúlás” szimplán *meghalás*
kimondva; legfeljebb a lélek a szellemi
tartalék révén ott lappang a szövésnél,
az egészben. A remélt továbbélés
némely szublimált útja felkanyarog.

Kiküszöbölt hévvel haladsz, gyalog...
Átfogó Tárgyalás, a grammatika
korlátozó így, de másként aligha;
lévén a gyakorlatban súlyos eszköz,
amitől felvirul a kettős ünnep. Igen,
Villon-Szabó Lőrinc „együtt örülni”
kifejezése fémjelezheti: időiség;
nem teljesen és kizárólagost, ám
ami kalibrál itt, bizonynal tempó.

Villám szúr villára? Nem, a stroboszkóp
lüktető árnyéka, ami alámerít
felismerésig! Visszaúszik ifjúkorod
némely rajza, *emberi* ábrát hordoz.
De mint modern utcaképen romoszlop
(feltárt kövű, pedánsan visszatúrt
régészeti épületnél téglatorom,
újként felhúzva!) velőig kotor
- hogy a példázat másról már ne szóljon -:
megmarad minden, bár mégsem csak *úgy*.

Régebbi glóbuszok

(Hatvanadik születésnapomhoz közeledve)

Bethlen Gábor tudósai között... Rálátom
csak, a rajzról ténylegesen hiányzik:
jobbra-balra bókoló glóbuszállvány.
Ekként pedig a matt, galériás
műalkotás-szerkezet eltérő képet
eszközöl egyszerre a világról. - X-lábú
kecskeasztal és kecskeszékek hőkölön
torlódnak mappák, körző, pergamen
halmai között, s még régebbi idők
zsúfolkodnak a helyiségben: antikok.

Mondjuk, Julius Caesar sátoroz'
Galliában, ír pár művet a Rubicon előtt.
Feje fegyelmezettebb, mint a Pompeiusé;
jó a fodrász, de ugyanolyan szerkezet.
Akár az én buksim! Éspedig nem azért,
mert harcos lennék, pláne hadvezér!
De mellszoborra áhítok, a jonhom felől
egyik lapot a más után húzom elő;
apránként egy-egy adu ász. A külcsínyem:
fedés. Lám, csinoska és *geográfikus*.

Könyv lapul belül, mélységekig bevarrt
– ahogy rühös bőrre korcsultsági nyomok
maródnak rá –, a futterminta térképszerűen
hemzseg fel a redőzetén. Anélkül is,
anélkül én, hogy elővennem: kiolvasom.
„A Földgolyóbis nagy, foltos kutya;
egykedvű, flegmatikus, zavartalan
a forgása, mely néma, színes. Jó sok sebet üt
e tarkaság, folyvást tovább tolódó borítás.
Zökken minduntalan, de nem ugat!”

Szakadozott habár, mégis koronázó lepel
s ugráló ábrája mind összefügg: a növénytakaró
(tetszetős neve a dolognak). Fűzőld burám
mindegyre felütöm belőle, a természet vagyok;
palásttal pedig egyenest a Természet Király.
Volnék még: kétláb' gömbvillám, napraforgó alak
(gyertyatartó, ott állva mind a Brandenburginál),
Kozmosz és Manhattan fia, békétlen többnyire.
És legalább törpebolygónyi a fejem. A felfutó
egészségügy századokig éltet már, mint vámpírokat.